

Hallituksen esitys eduskunnalle tartuntatautilain väliaikaisesta muuttamisesta

Lausuntopyynnön diaarinumero: VN/10579/2020

Vastaja tahon virallinen nimi

Suomen Terveystalo Oyj

Vastauksen kirjanneen henkilön nimi

Lauri Korkeaaja

Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot

Lauri.korkeaaja@terveystalo.com

Onko vastaaja

- joku muu: Yksityinen yritys

Kysymyksiä esityksen tavoitteista ja vaikutuksista

Voidaanko ehdotetulla altistuneiden tunnistusjärjestelmällä mielestänne tehostaa koronavirusepidemian tartuntaketjujen jäljittämistä ja katkaisua?

- Ei pääosin
 - Hallituksen esitys ei ota huomioon niitä mahdollisuuksia, joilla työterveyshuollon kautta voitaisiin tehostaa koronavirusepidemian tartuntaketjujen jäljittämistä ja katkaisua. Työterveyshuollon lakisääteinen

Onko esityksessä asianmukaisesti otettu huomioon henkilötietojen ja yksityisyyden suojaan liittyvät näkökohdat?

- Ei pääosin
 - Työterveyshuollon asemaa ei ole otettu huomioon henkilötietojen ja yksityisyyden suojaan liittyvissä pohdinnoissa ja esityksissä.

Onko esityksestä aiheutuvat taloudelliset vaikutukset arvioitu asianmukaisesti?

- Ei kantaa

Onko esityksestä aiheutuvat muut vaikutukset arvioitu asianmukaisesti?

- Ei pääosin
 - Vaikutukset työterveyshuoltoon puuttuvat.

Mahdolliset yksilöidyt pykälämuutosehdotukset**Ehdotukseenne 43 a §:n muutoksiksi (Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen tehtävät)****Ehdotukseenne 43 b §:n muutoksiksi (Kansaneläkelaitoksen tehtävät)**

Muutettava muotoon: ”Kansaneläkelaitos vastaa Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen lukuun altistuneiden tunnistusjärjestelmän ylläpidosta. Kansaneläkelaitos voi toteuttaa teknisen menetelmän, jolla altistumistiedot voidaan välittää kunnan, sairaanhoitopiirin ja työterveyshuollon toimintayksikköön.”

Ehdotukseenne 43 c §:n muutoksiksi (Altistuneiden tunnistusjärjestelmän yhteydessä tapahtuva tietojen käsittely)

Kolmas momentti muutettava muotoon: ”Edellä 2 momentin 1, 2 ja 4 kohdassa luetellut tiedot voidaan tallettaa käyttäjän mobiililaitteeseen. Taustajärjestelmään voidaan tallettaa edellä 2 momentin 3 kohdassa luetellut tiedot tartunnalle altistuneiden kontaktien kartoittamiseksi ja 5 kohdassa luetellut tiedot luovutettavaksi kunnan, sairaanhoitopiirin kuntayhtymän tai työterveyshuollon toimintayksikölle siten kuin 43 e §:ssä säädetään.”

Ehdotukseenne 43 d §:n muutoksiksi (Suhde 22 §:ssä säädettyyn ilmoitusvelvollisuuteen)**Ehdotukseenne 43 e §:n muutoksiksi (Altistuneiden tunnistusjärjestelmästä saadun altistumistiedon käsitteleminen)**

Kuten HE-luonnoksessa todetaan, niin ”altistuneiden tunnistusjärjestelmän yhteydessä käsiteltäisiin myös terveystietoja. Niitä pidetään yleisen tietosuoja-asetuksen 9 artiklassa tarkoitettuina erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvina tietoina, joiden käsittely on lähtökohtaisesti kielletty. Tällaisten tietojen käsittely on sallittua vain, jos käsittelylle on asetuksen 6 artiklan 1 kohdan mukaisen yleisen käsittelyperusteen lisäksi jokin 9 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu erityinen käsittelyperuste”.

Työterveyden kohdalla yleinen käsittelyperusteen voidaan käyttää 6 artiklan 1 kohdan c-alakohtaa, jonka mukaan ”käsittely on tarpeen rekisterinpitäjän lakisääteisen veloitteen noudattamiseksi”. Tässä tapauksessa lakisääteisenä veloitteena on työterveyshuoltolain 4 §:n mukainen veloite työterveyshuollon järjestämisestä.

Työterveyden osalta erityinen käsittelyperuste olisi 9 artiklan 2 kohdan h-alakohta: ”käsittely on tarpeen ennalta ehkäisevää tai työterveydenhuoltoa koskevia tarkoituksia varten, työntekijän työkyvyn arvioimiseksi, lääketieteellisiä diagnooseja varten, terveys- tai sosiaalihuollollisen hoidon tai käsittelyn suorittamiseksi taikka terveys- tai sosiaalihuollon palvelujen ja järjestelmien hallintoa varten unionin oikeuden tai jäsenvaltion lainsäädännön perusteella tai terveydenhuollon ammattilaisen kanssa tehdyn sopimuksen mukaisesti ja noudattaen 3 kohdassa esitettyjä edellytyksiä ja suojatoimia”.

Edellä mainitun mukaisesti henkilön suostumusta ei välttämättä tarvittaisi tiedon välittämiseksi työterveyshuoltoon.

Vaihtoehtoisesti mobiilisovelluksessa voitaisiin antaa suostumus altistustiedon välittämiseksi työterveyshuoltoon. Tämä suostumus voisi olla muotoa:

- 1) Mahdollisuus lisätä altistumisen tunnistamisjärjestelmään vapaaehtoisesti työterveyshuollon yhteystiedot ja lupa välittää tiedot. Tällöin tieto altistumisesta / tartunnasta menisi automaattisesti työterveyshuoltoon
- 2) Mahdollisuus lisätä altistumisen tunnistamisjärjestelmään hyväksyntä, että kunta / sairaanhoitopiiri saa olla yhteydessä työterveyshuoltoon, mikäli altistuminen tai tartunta todetaan.
- 3) Muu tapa, jolla altistunutta kehoitetaan tai suositellaan olemaan yhteydessä työterveyshuoltoon

Työterveyspalvelutuottajat ovat valmiita tuottamaan ajantasaista dataa huollettavistaan Kelalle, mikäli sitä ei ole tällä hetkellä käytettävissä.

Edellä mainitun johdosta pykälän toinen momentti on muutettava muotoon: ”Edellä 1 momentissa tarkoitettua yhteydenottopyynnöstä ilmenevät tiedot mahdollisesta altistumisesta voidaan tallettaa kunnan, sairaanhoitopiirin kuntayhtymän tai työterveyshuollon toimintayksikön perustamaan väliaikaiseen rekisteriin yhteydenottoa varten. Tieto on poistettava rekisteristä viivytyksettä, kun se ei ole enää välttämätön tähän tarkoitukseen.”

Ehdotuksenne 43 f §:n muutoksiksi (Altistuneiden tunnistusjärjestelmän toteutuksen ohjaus)

Ehdotuksenne 43 g §:n muutoksiksi (Altistuneiden tunnistusjärjestelmän tietoturvallisuuden arvioiminen)

Ehdotuksenne 43 h §:n muutoksiksi (Valvonta)

Voimaantulosäännös: Ovatko esityksen voimaantulo- ja voimassaoloajat perusteltuja esityksen tavoitteiden saavuttamiseksi?

- Ei kantaa

Muut huomiot esityksestä – mahdolliset muut näkemyksenne esityksestä?

Työnantajan järjestämän työterveyshuollon piirissä on yli 1,8 miljoonaa ja palkansaajaa, joille työterveyshuolto on useimmiten käytännössä ensisijainen terveyspalveluiden tarjoaja. Työterveyshuoltolain 1 §:n 2 momentin mukaan lain tarkoitus on työnantajan, työntekijän ja työterveyshuollon yhteistoimin edistää:

- 1) työhön liittyvien sairauksien ja tapaturmien ehkäisyä;
- 2) työn ja työympäristön terveellisyttä ja turvallisuutta;
- 3) työntekijöiden terveyttä sekä työ- ja toimintakykyä työuran eri vaiheissa; sekä
- 4) työyhteisön toimintaa.

Lain 4 §:n mukaan:

Työnantajan on kustannuksellaan järjestettävä työterveyshuolto työstä ja työolosuhteista johtuvien terveysvaarojen ja -haittojen ehkäisemiseksi ja torjumiseksi sekä työntekijöiden turvallisuuden, työkyvyn ja terveyden suojelemiseksi ja edistämiseksi.

Kyetäkseen huolehtimaan ko. lakisääteisestä veloitteestaan työterveyshuollon tulisi saada kaikki mahdollinen tieto terveyttä uhkaavista tekijöistä ja näin ollen esitämme, että lakiin lisätään joko vapaaehtoisuuteen tai automaatioon perustuvia elementtejä, joilla työterveyshuolto voisi huolehtia epidemian leviämisen estämisestä työpaikkaolosuhteissa.